

ליון זכרון לשואה ולגבורה 7.6.1983

ISRAELI PHILATELIC MONTHLY

* ב ה ת א ח ד ו ת *

בעמותת חיפה

לפנית משפחת ויזנד לעזור לה לממש את האוספים של חברנו משה ויזנד ז"ל, הוחלט לקיים באגודה מכירה חופשית של פריטים שונים מאוספו. המכירה הראשונה תתקיים בתאריך 12.6.1983 (יום א') בשעה 17.00.

* * *

בחדשים יולי-אוגוסט תהיה פגרת קיץ ומועדון האגודה יהיה פתוח כרגיל בימי א', למפגש חברים. לא תתקיימה הרצאות וכן פגישות בימי ה'.

סמינר לנוער בולאי - בנתניה

עמותת בולאי בנתניה החליטה לארגן סמינר לנוער בולאי בימים 16-17/8/83. הסמינר מיועד לנוער בגילים 12-18 ויערך בחסותו האדיבה של ראש העיר נתניה, מר ראובן קליגלר. העמותות מתבקשות, עד סוף חודש יוני, לשלוח אל ועד העמותה רשימות שמיות של המועמדים להשתתפות בסמינר עם ציון: משפחה, שם, גיל, כתובת ומספר טלפון.

המפגש יפתח ביום ג' 16/8 בשעה 15.00 באולם "אוהל שם", רח' רזיאל, עד יד בנין בית המשפט ובנין הדואר המרכזי. למחרת, ה' 17 באוגוסט, תתקיימה הרצאת, אות, דיונים ותצוגה במועדון העמותה, ברח' גורדון 17, החל משעה 9 בבוקר עד 18 בערב.

בוועד הפועל של ההתאחדות

בישיבות הוועד שהתקיימו באחרונה הוצעו וועדות עבודה ייחודיות בהתאחדות ונציגים לוועדות פי"פ.

נציג ישראל לוועדה התימטית הוא ד"ר ע. אילן; בוועדת הנוער - י. ברק; ועדת כללים וזיופים - מ. מרטיץ; במרוצת הזמן תורחב השתתפותנו בצוותי עבודה של פי"פ.

הפעילות בהתאחדות חולקה ל-4 מישורים: קלטיקה - ה. סינק וא. וובר; תימטיקה - ד"ר ע. אילן ונסטויטר; א"י ויודאיקה - י. שבתאי וד"ר צ. שמעוני; נוער - י. ברק. נוהלי התערוכות - ד"ר ע. אילן (רכז) סינק, נסטויטר, ברק ושטקל וועדת התקנון - בלאו, וובר וסלוצקי.

אושר אומדן התקציב

וועדת הכספים של ההתאחדות אישרה את אומדן התקציב לשנת 1983/4 בסך מליון שקל. הצעת התקציב הועברה לאישור השרות הבולאי ומשרד התקשורת. עתה עוסקים בהכנת אומדן תקציב לשנת 84/85.

מ. ג. ברנד - בספר הזהב

באספה השנתית של סוחרי הבולים בישראל הוגשה למ. ג. ברנד, תעודת הרשמה בספר הזהב של: קק"ל. ע"י אורי שליט, יו"ר עמותת סוחרי הבולאות הישראלית. ג. ברנד הוא מראשוני סוחרי הבולים בא"י.

EXCHANGE WANTED

ALMA ROSA MIRAMONTES SOTO
P.O. BOX No. 2
Calle Once Y Azteca No. 154
Ensenada B. CFA. 22800
MEXICO

FELIPE GARCIA-NARANJO
P.O. Box 2568
S. Ysidro Cal. 92073
USA

ALMA ROSA MIRAMONTES SOTO/
Agencias Ortiz
P.O. Box 1667
Chula Vista Ca. 92012
USA

CARSTEN JAKOBSEN
Norbrogade 29
2200 Copenhagen N
DENMARK

CHAN ZIU-PIU
Rm 328, Wah King House
Woh Fu Estate
Pokfulam
Aberdeen,
HONG KONG

RICHARD BABIN
4867 Brassard
St. Hubert, PQ
CANADA J3Y694

GERALD G VAN BENNEKOM
10 Mingerslaan 10
Blankenberghe
BELGIUM

E.L. v/d HAMMEN
Burg. van Haarenlaan 1165
Schiedam
HOLLAND

Mgr. Mienpraw HEROD
Str. Poest 66
30-969 Krakow 28
POLSKA

הירחון הישראלי לבולאות

Israeli Philatelic Monthly • Israel Philatelic Federation

בטאון התאחדות בולאי ישראל

Editor: **ARIE LYNN**

Redaction: Dr. Z. SHIMONI, E. SHTEKEL
TEL-AVIV, P.O.B. 21224, 61-211

MAY - JUNE 1983

העורך: אריה לין

המערכת: א. שטקל, ד"ר ז. שמעוני
ת.ד. 21224, ת"א, מיקוד 61-211

5 - 6 (184)

מאי-יוני תשמ"ג

בתוכן

2. . . . . בהתאחדות.
3. . . . . אספת סוחרים הבולים
- 4-5 . . . . . חדשות הבולאות בישראל.
6. . . . . תאריכים בתולדות יהדות גרמניה
6. . . . . קווי דואר נע בישראל.
7. . . . . ירד ייצוא השרות הבולאי.
8. . . . . ת ע ר ו כ ו ת .
9. . . . . תחנות בחלל.
- 10 . . . . . תאריכים בתולדות הדואר האוסטרי.
- 11 . . . . . ערבים בבולי קקל"ל.
- תיבות וסוכנויות דואר בא"י
- 12-15 . . . . . בשלטון הטורקי
- 16-17 . . . . . י ו ד א י ק ה .
- 18 . . . . . ספורטאים יהודים בבולי דואר
- 19 . . . . . פ ר פ ר א ו ת .
- 20 . . . . . בולים לרפובליקת פלאו.
- 21-23 . . . . . חדשות הבולאות באנגלית

בעמותת אשקלון

הפגישות בעמותת אשקלון מתקיימות במרכז
הקהילתי ע"ש ווסק, ברח' יוהנסבורג באפריזר.
בחדשים יולי-אוגוסט לא תהיה פעילות במועדון.

בטאון התאחדות בולאי ישראל
ת.ד. 2896, תל-אביב

Fédération des Sociétés Philatéliques
Israéliennes
P.O.B. 2896 TEL-AVIV, ISRAEL

בטור אחד

באסיפת סוחרים הבולים

ב-24 במאי התקיימה בתל-אביב האסיפה הכללית השנתית של סוחרים הבולים בצל משבר כבד הפוקד עתה את הבולאות הישראלית. אורי שליט, יו"ר עמותת סוחרים הבולים, סקר את השנה שחלפה מאז האספה האחרונה וציין שכעשרה סוחרים בולים פרשו השנה מעיסוקי בולים, בעיקר בשל העדר יכולת להתפרנס מן הענף, הנמצא בשנים האחרונות במשבר קשה. שליט צופה נשירה נוספת בעתיד הקרוב, כי בעידן של אינפלציה, העדר תיירות ומשברים כלכליים בעולם, קשה למכור בולים ולהתפרנס מהם.

סוחרים רבים הביעו תרעומת על מדיניות השרות הבולאי בהנפקת "אלבום השנה", בו כלולים כל בולי השנה החולפת, לרבות בולים שאולו באשנבי המכירה. על אף שהאלבום יקר מן הבולים שבו, קורה שלתיירים כדאי לקנותו בשעות הבולאי ולא אצל סוחרים הבולים. לא יתכן, הם אומרים, שבוטל שהופסקה מכירתו לקהל הרחב יימכר במחיר מיוחד ע"י השרות הבולאי ולא אצל סוחרים הבולים, שעל כך פרנסתם... את הסוחרים ברך ל. בלאו, מזכיר התאחדות בולאי ישראל.

סוחרים הבולים אבלים
על מות חברנו

ד"ר י. גוטליב ז"ל

תנחומים למשפחה האבלה
עמותת סוחרים הבולים בישראל

מרדכי אנילביץ ויוסף גלאזמן

תוחלפנה כל חותמות ישראל

במשרד התקשורת עושים עתה הכנות להחלפת כל חותמות הדואר שבשימוש, בחותמות חדשות, שונות וטובות יותר.

החותמות המקובלות כיום מיושנות מאד ובלתי יעילות. הן עשויות מתכת עם תאריכון מתחלף על-ידי החלפת אותיות וספרות, כאשר הספרות העבריות לא תואמות לספרות הלטיניות, לעיתים רופ־פות ויוצרות מרחקים בלתי שווים בכל הטבעה. כל הטקסט והמסגרת הם ישנים לרוב והטבעת חותמת נקיה וקריאה היא משימה בלתי אפשרית.

הרעיון להחליף החותמות בחותמות חדשות קיבל באחרונה מעוף יתר וכפי שנודע לנו, נמצא כבר דגם חדש לחותמות ישראל, כזה שהתאריכון יוחלף על-ידי סיבוב הידית בצורה שיתחלף כל התאריך העברי והלועזי בבת אחת, כפי שזה מקובל בחותמות "תאריכון" מגומי המקובלות במשרדים.

החותמות החדשות תהיינה אליפסיות (ביצה) כששמות הישובים בלטינית יהיו על פי ההיגוי העברי, כלומר "ירושלים" ולא "ירוזלם", כפי שהיה בחותמות הנוכ־חיות.

גליון-זכרון לשואה – 45 שקלים

גליון הזכרון שהוקדש למרדכי אנילביץ ויוסף גלאזמן לציון הלחימה היהודית נגד הנאצים ועוזריהם, הופיע ב־7 ביוני. הגליון צויר בידי הצייר שמעון גרמיוה יליד אודיסה, כשהוא מראה חורבות גיטו וארשה ומעליו שני בולי דיוקן של מרדכי אנילביץ, מפקד המרד בגיטו וארשה ויוסף גלאזמן, יליד אליטוס שבליטא, ממארגני פפ"א – אירגון הפרטיזונים המאוחד, האירגון היהודי לוחם בגיטו וילנה. גלאזמן היה מחברי המפקדה. הוא היה גם סגן מפקד משטרת הגיטו ופעל נגד משתפי פעולה עם הנאצים. גלאזמן, נאמר בהסבר לבול החדש, הצטיין באומץ לב. הוא נפל בקרב בדרכו ליער ב־8 באוקטובר 1943. בן 35 היה במותו.

מרדכי אנילביץ פיקד על המרד בגיטו וארשה. בינואר 1943 הסתנן עם פלוגת לוחמים לתוך שורות יהודים שהובלו לטבח ומשם פתחו באש על הגרמנים. בקרב זה נשאר לבדו בחיים, עד ל־8 במאי עת נפל חלל בבונקר המפקדה לחם במסגרת האירגון. במותו היה בן 24.

בגליון הזכרון מוקמו שני בולי דיוקן ובול שלישי עם הכתובת: "למרדכי הגיטאות, ללוחמים ביערות, למתקוממים במחנות ללוחמי מחתרת לחיילים בצבאות". שלושת הבולים הם בני 10 שקלים כל אחד ואולם הגליון יעלה 45 שקלים.

השרות הבולאי לא הנפיק מעטפת זכרון מיוחדת לגליון זה, מספר יזמים פרטיים הדפיסו מעטפות מיוחדות לגליון זה.

בול ראול ולנברג

מאת משה ברנע

או עזיר... הממשלה הסובייטית הודיעה מיד לממשלת שוודיה ולמשפחת וולנברג, כי ראול נמצא ב"מעצר הגנה" אך אחר כך התכחשה להודעה זו וטענה שגורלו לא ידוע. בהזדמנות אחרת נאלצו הסובייטים להודות שוולנברג אכן נמצא בידיהם, אך "טענו כי הוא נפטר מהתקף לב בכלא במוסקווה וגופתו נשרפה.

הודעה זו הוכחשה על ידי עשרות עדים והוכח שוולנברג חי גם שנים רבות אחרי הודעת הפטירה של הסובייטים.

מאז לא פסקו החיפושים אחרי וולנברג וכן המחאות ברחבי העולם נוכח תעלומת העלמו.

ועדים למען וולנברג פועלים בשוודיה, ארה"ב, אנגליה, גרמניה וישראל.

ביוזמת הוועד הישראלי למען ראול וולנברג יופיע אצלנו בול עם דיוקנו, בערך נקוב של 14 שקלים. לצד שמו מופיעה רק שנת היוולדו - 1912, כי עדיין יש תקווה שאכן חי האיש.

הבול עוצב על פי תצלומים, ע"י רות בקמן.

ראול ולנברג ממוצא יהודי

ולנברג הוא בן למשפחה רבת ייחוס בשוודיה. אימו היתה נינה של סוחר תכשיטיים יהודי בשם בנדיקט שהיה ליועצם הפיננסי של מלכי שוודיה. מוזכר שהיה גאה על מוצאו היהודי. סבו, גוסטב ולנברג, שהיה שגריר שוודיה ביפאן, סיין ותורקיה, דאג להשכלת נכדו שהיה יתום מאב.

הפרט הפיקנטי על ולנברג זו בוודאי העובדה שהאיש למד משפטים, אדריכלות, ציור, שפות, בנקאות ומסחר בין-לאומיים וזאת בצרפת, בארה"ב, במקסיקו, דרום אפריקה, תורקיה וארץ-ישראל. בחיפה השתלם בבנקאות ב"בנק הולנד" ולמד עברית. הכיר פליטים יהודים שבאו מגרמניה, מהם למד על אכזריותם של הנאצים ובצורה זו התקרב לבעית העם היהודי. בעולם כולו הונצח ולנברג ככתריסר ספרים, מאמרים ואולפני תעודה - בטלוויזיה האנגלית, הצרפתית, הגרמנית והקנדית, בשירים ובלדות ואף בפיסול ובציור.

ממשלת ארה"ב העניקה לוולנברג אזרחות כבוד, השלישית בלבד בתולדותיה אחרי גנרל לפייט וסר וינסטון צ'רצ'יל.

"אגדת ראול ולנברג תתקיים לעד." הדיף לומט השוודי הצעיר שהגיע כמתנדב לכורפסט בשנת 1944 במלחמת העולם השנייה ונעלם עם כניסת הצבא האדום, כתבתי בהסבר לבול ולנברג שהופיע ביוני השנה.

ולנברג הגיע לכורפסט לפי פניית המועצה לפליטי מלחמה מטעם הממשל האמריקאי וכהענות לסוכנות היהודית, הקונגרס היהודי העולמי. ג'וינט ואחרים. הפניה באה לאחר שהגרמנים ביצעו בהונגריה את אחד הפשעים המחרידים ביותר כאשר הובילו את היהודים מערי השדה במשך ארבעה ימים ב-148 רכבות משא, דחוסות ללא מזון ומים, למחנות ההשמדה בברקנאו ואושוויץ כפי שנימצא בדיווחים גרמניים פנימיים הם רצחו בתאי הגז באותה תקופה כחצי מיליון יהודים.

בגישו בודפשט והסביבה נותרו אז כרבע מיליון יהודים. וולנברג נירתם מיד עם בואו לבלום את מכונית ההשמדה הגרמנית שנהנתה מעזרת האוכלוסיה האנטישמית. הוא הקים משה הצלה בשגרירות השוודית, העמיד 32 בתי קומות ובהם כ-20 אלף יהודים תחת חסות הדגל השוודי ודאג לכל מחסורם. הוא הפיק "דרכוני הגנה" שוודיים שהפיץ ברבבות והם הקנו ליהודים תקווה ומעט ביטחון. וולנברג איגן פעולות הצלה המפתיעות בהיקפן ותעוזתן. נהג להופיע בתחנות רכבת ששימשו מוקדי שילוח למחנות ההשמדה ובתוקף מעמדו הדיפלומטי והופעתו המרשימה היה דורש שיחרורם של עשרות עצירי רים בטענה שהם תחת החסות השוודית, בהסי תמכו על דרכוני ההגנה ותעודות מאולתרות. הודות לפעילותו המואצת מיולי 1944 ועד מחצית ינואר 1945, תוך גילוי אומץ לב עילאי, הצילה יחד עם עוזריו להציל כ-25 אלף יהודים ובעקפין כמאה אלף.

ב-17 בינואר 1945 בעת הכיבוש הסובייטי, יצא וולנברג לפגישה גורלית עם המרשל רודיון מלנובסקי בעיר דובצן, כשהוא מלווה במשמר צבאי. בשגרירות אמר שאינו יודע אם יהיה אורח

קוי דואר-נע בישראל
על פי סקירה סטטיסטית של
משרד התקשורת (31.3.82)

6,016	748	סך הכל (1)	
123	20	צפת	מרום הגליל
127	12	ראש פינה	הגליל העליון 1
125	13	" "	הגליל העליון 2
130	17	" "	חבל כורזים
225	21	" "	רמת הגולן
108	18	טבריה	הגליל התחתון
62	16	" "	עמק הירדן
194	31	כרמיאל	בקעת בית הכרם
116	20	נהריה	הגליל המערבי
180	19	עכו	מעלה הגליל
125	27	" "	אשרת
81	11	בית שאן	עמק בית שאן
186	18	" "	הבקעה
123	17	עפולה	גלבוע
108	16	" "	יזרעאל
130	16	" "	חבל מגידו
113	18	זכרון יעקב	חוף כרמל
150	19	פרדס חנה	מנשה
125	24	חדרה	עמק חפר
100	20	נתניה	לב השרון
166	19	הוד השרון	השרון התיכון
136	23	רמלה	המרכז
128	20	" "	נחל איילון
170	10	כפר סבא	אפרים
112	23	ירושלים	הרי יהודה
125	20	בית שמש	שמשון
148	19	" "	האלה
126	22	רחובות	עמק שורק
109	19	אשקלון	אבטח
134	15	" "	חוף אשקלון
166	14	" "	חוף עזה
100	18	" "	נחל לכיש צפון
158	15	" "	נחל לכיש דרום
124	19	" "	שדה גת
115	16	" "	שיקמים
157	16	באר שבע	הנגב 1
117	20	" "	הנגב 2
158	18	" "	הנגב 3
200	23	" "	הנגב 4
189	9	" "	חלוצה
127	3	דימונה	ים המלח
257	7	" "	ערבה
163	7	אילת	אילת

(1) למעט 2 מיני ד.ב. המבוססים על כרמיאל ונצרת עלית.

תאריכים בתולדות יהדות גרמניה

בול העליה מגרמניה ילווה בעלון הסברה מיוחד שיכלול הרבה פרטים חשובים שלא כליכך ידועים לדור שגדל בארץ וטוב שלוקטו עם הופעת הבול. כדאי גם להזכיר שיותר מתריסר יישובים נוסדו

בארץ עלידי יהודים ממרכז אירופה, דוברי גרמנית: כפר-שמריהו, שדה וורבורג, רמת-הדר, שבי ציון, בית-יצחק, נירה, מולדת, רמות השבים, כפר ביאליק, נהריה מגד וגן שומרון.

32 קיבוצים הוקמו בעזרת גרעינים ממרכז אירופה (גרמניה, אוסטריה וצ'כר-סלובקיה).

בעלון יוזכרו מספר תאריכים בתולדות יהודי גרמניה כמו ראשית הקהילה בקלן בשנת 320 והקהילות של שנת ה-1000; 1614 פרעות ביהודי פרנקפורט; 1791 - ראשית הזכויות ליהודי גרמניה; 1800 - גלי ההתבוללות ורפורמות בדת ישראל, 1872 - שיוויון זכויות ליהודי גרמניה; 1918 - יהודים בשלטון רפובליקת ויימאר; 1933 - עליית היטלר לשלטון וראשית העליה לישראל; 1935 - חוקי נירנברג;

העלון, אם לא יקוצץ עד להופעתו, יזכיר גם שה"יקים" מזהים בארץ כאנשים מסורים ונאמנים שהעניקו לא מעט ערכים יסודיים לחיים שלנו כמו אזרחות טובה, אומנות, דיוק, נקיון נימוסים, התנדבות והרבה תכנים תרבותיים.

אין ספק שלרבים מיוצאי גרמניה שיקראו את הכתוב עליהם, יהיו רגעי סיפוק על חלקם בפיתוח הארץ בכל תחומי החברה והמשק.

שהמגמה תימשך כי בלעדיה צפויה ירידה משמעותית בהכנסות השרות גם בארץ. יצויין כי הירידה בהכנסות במטבע זר, אינה משקפת את עיקף הירידה הקוני-קרטיית בייצוא בולידואר, שכן המספרים מתייחסים להכנסות השרות הבולאי מן היצוא שלו הישיר ולא מכלל היצוא של בולי דואר ישראל באמצעות סוחרים מקומיים. הייצוא של אלה הוא במספרים על ההכנסה בשקלים מן המכירה בארץ וזו אומנם עלתה בגידול ריאלי ב-9% אך כאמור, בשל שינויים בערכים ולא דוקא בשל היקף ההפצה. הסוחרים בארץ צימצמו את היקף הייצוא שלהם באורח משמעותי ויש אף כאלה שפרשו מן הענף.

ועדה ציבורית לקביעת אישים בבולי ישראל

שר התיקורת מינה ועדה ציבורית מיוחדת לקביעת אישים בבולי ישראל. בוועדה 14 חברים: פרופסור נדבה - יו"ר; משה כהן מנהל השרות הבולאי - מרכז הוועדה; צ. קרפ, ד"ר יוסף גינת, א. שפירא, א. שורקי, ד"ר י. ניני ד"ר אלסברג, א. מרדכי, ה. זיידל, ד"ר מ. היימן, פרופסור נ. קצבורג ואליאב מרדכי.

בשנת 1982 ירד, זו הפעם השניה, מספר המינויים בשרות הבולאי בארץ ובחו"ל בכ-10,000 מינויים. מספר המי-נויים בארץ היה אשתקד כ-62,500 והוא ירד בכ-9,000 בשנה שחלפה.

מספר המינויים בשרות הבולאי, שאינם תושבי הארץ היה כ-11,300 וירד בכ-450. מנתוני השנתון הסטטיסטי של משרד התקשורת לשנת 1982, עולה כי הכנסות השרות הבולאי גדלו מ-34 ל-57 מיליוני שקלים והמספרים מצביעים אף על עליה ריאלית בגידול בשעור של 9%, אולם ההכנסות מייצוא ירדו ב-25%.

סך-כל ההכנסות שהיו לשרות הבולאי בדולרים בשנת 1982 הסתכמו ב-1.8 מיליון דולר, לעומת 2.4 מיליון דולר בשנת 1981. הגידול הריאלי בהכנסות בשקלים הוא בשל השינויים בערך הנקוב השנתי של הבולים, שהוא גבוה יחסית מאד בשנים האחרונות. השנה הונפקו בולים בערך נקוב של 30 ו-35 שקלים ונראה

מנויי השירות הבולאי - בארץ ובחו"ל 1980/81 - 1981/72

11,295	62,515	73,810	10,850	53,645	64,495	מספר המנויים (1)
840	5,440	6,280	510	3,100	3,710	נוספו במשך השנה
1,430	7,710	9,140	950	11,970	12,920	נשרו במשך השנה
9,780	46,200	55,980	10,470	45,950	56,420	מנויים שהומינו את המשלוח האחרון של השנה
9,500	44,970	54,470	9,440	47,240	56,680	מספר המשלוחים להופעה (ממוצע שנתי)

(1) סוף שנה.

ישראל לא הזמנה לשווייץ

בין ה-21 ל-29 במאי היתה בבאזל שבשווייץ תערוכת בולים בין-לאומית נושאית, אולם ישראל לא הזמנה רשמית לתערוכה זו. התאחדות בולאי ישראל הזמנה ויו"ר ההתאחדות, ד"ר עימנואל אילן שימש אף שופט בתערוכה זו, אך כאמור, הזמנה רשמית לדואר ישראל לא נשלחה.

בשרות הבולאי רואים באי משלוח הזמנה לתצוגה רשמית, יותר משיכחה כפי שזה הוסבר עליידי מארגני התערוכה.

4 מדליות לישראלים בשווייץ

בתערוכת "תבמל 83" נטלו חלק 4 אסי-פנים מישראל וארבעתם צוינו במדליות: א. סטמפלר הציג שואה וצויין במדליה מוזהבת גדולה; ב. נסטויטר - תערוכות - מדליה מוזהבת גדולה; פרופ' לדני - פרלמנטים - מדליה מוזהבת עם פרס; מרטל כהן - יובל רומניה - מדליה מוכספת.

גם בבנקוק

בבנקוק, בירת תאילנד, תיערך השנה תערוכת בולים בין-לאומית וישראל הוזמנה רשמית ליטול חלק בתערוכה כפי שנודע לנו, ישלח השרות הבולאי תוצגת מיוחדת לתערוכה זו. התערוכה תיפתח ב-4 באוגוסט ותימשך עד ה-13 באוגוסט 1983.

לקראת "בנקוק 83" (שם התערוכה) הופיעו ב-25 בפברואר שני בולים מיוחדים ואחדים יופיעו ביום הפתיחה.

ת"א 83 בשיא ההתעניינות

ההתעניינות בתערוכת ת"א 83 עולה על כל המשוער. אספנים מכ-15 מדינות ביקשו להשתתף בתערוכה. וועדת מיון החומר עוסקת עתה בקביעה סופית של התצוגות ואישור מס' המסגרות לכל מציג. בתערוכה, שתקיים בין ה-25 בספטמבר ל-3 באוקטובר 1983, יוצגו כ-1500 מסגרות תצוגה. מספר הבקשות שהגיעו עד כה עולה על 1800 מסגרות.

בימים אלה הופיע בוליטין מס' 2 ונשלח למדינות רבות - לאירגונים בולאיים ואספנים. דואר ישראל ינפיק ביום פתיחת התערוכה בגני התערוכה בת"א, גליון זכרון מיוחד שיעלה 90 שקלים לאירועים השונים בתערוכה.

מכרז למדליות

בימים אלה קיים מכרז למדליות התערוכה ובקרוב תקבענה כל מדליות התערוכה.

נחתם חוזה עם אדריכל התערוכה "בת שבע גרפיק ארט בע"מ" וכן החוזה עם מרכז הירידים בדבר אולמות גני התערוכה, לתערוכה ת"א 83.

ישראלים בריו-דה-ז'ניירו

השתתפות שיא של תצוגות מישראל, צפויה השנה בתערוכת הבולים הבין-לאומית בריו-דה-ז'ניירו שבבראזיל. התערוכה, שתהיה מן הגדולות בעולם תיפתח ב-29 ביוני ותימשך עד ל-7 ביולי 1983. כ-100 מסגרות של אספני ישראל תשלחנה בקרוב לריו לתערוכה הבין-לאומית הגדולה זו, כנראה השתתפות שיא של ישראלים בתערוכה בחו"ל.

הקומיסר לתערוכת "בראזיליאנה 83" (שם התערוכה) הוא מרקו מרסין מתל-אביב, הוא מסר לנו שהבראזיליאנים אישרו את התצוגות שלנו ללא כל דחיה. היו שתי פניות ושתיהן אושרו, כך שבסך הכל נופיע ב"בראזיליאנה 83" עם כ-100 מסגרות תצוגה.

השרות הבולאי שלנו הוזמן אף הוא ל"בראזיליאנה 83" ואכן תוצג שם במסגרת התצוגות הרשמיות תצוגה נושאית רשמית של בולי ישראל.

תחנות בחלל

מאת: ע. הירש

האספנים מצפים להופעת בולים חד-שים, לרוב (בולים תקופתיים לציון מאור-עות אקטואליים או היסטוריים: בנושא "החלל" מצפים לשתי תופעות, שהן תלויות אחת בחברתה, ומשלימות תוכן והסבר עד למצויו של הרעיון הנושאי. ואלה הן:

א. קיום המבצע במועדו המתוכנן, מעקב לאחר התחלתו ורכישת אסמכתאות כרונולוגיות לשם תיעודו, על כל שלביו - השיגו וכשלונותיו.

ב. צפיה להופעת בולים ומעטפות יום-הראשון לכסוי סופי של האירוע, תכנון ועריכת דפי האוסף.

לפיכך, האספן הנושאי הופך להיות לאספן רב-גווני, החי את מבצעי החלל, מלווה אותם וחרד, ומוסיף לעצמו הרגשת השתייכות.

נוסף לכך, עליו לפתח ממדי תקשורת עם מועדונים ואספנים בארץ ובחוץ-לארץ, לשם השגת מידע, תחזיות וחומר תעודי. למותר לציין כי במשך העשור שחלף, עמדו אספני בולי "כבוש החלל" בפני אתגרים מרתקים ומעניינים, כאשר מצאו את עצמם בתהליך של בצוע שתי תכניות חלל אדירות של שתי מעצמות העל - ארה"ב ובריה"מ.

א. ארצות הברית - תכנית מעבורת החלל: קולומביה, צ'לנגר, דיסקוברר ואטלנטיס.

ב. ברית המועצות - תכנית תחנות החלל: סליוט, סויוז, פרוגרס.

לרוב המבצעים הללו הונפגו בולים והופיעו אסמכתות כרונולוגיות מטעם הארצות. גם מדינות אחרות "קופצות" מדי פעם על העגלה העמוסה ומוצאות הזדמנות נאותה לספיגת כספים מכיסי האספנים.

האספנים השקדנים לא נרתעים מני-פוח ההנפקות, אולם יודעים, בדרך כלל, לברור את העיקר, במדה והם יודעים מה חייב להיות באוסף ומה רצוי שימצא בו. מה גם יכול להיות בפנים, כמובן שלאוסף יהיה ערך תצוגתי להצגה בתערוכה ולקבל הערכה ממשית, כשיש פרס על-ידה.

ברשימה זו אני משתדל לשרטט מסגרת מתומצתת לתכניות "תחנות החלל" של ברית המועצות כעין "שיירת החלל". סליוט (הצדעה) - חללית תחנה. הנמצאת בחלל תקופה די ארוכה כאשר אליה מתחברות מדי פעם חלליות מאויי-שות וחלליות אספקה המשוגרות אליה מכדור הארץ. לתחנה שני פתחים (האחד בראשה והשני בסופה) להתחברות בעת ובעונה אחת משני כוונים מקבילים.

סויוז (איחוד) - חללית מזנית - מאויישת בד"כ בשנים או שלשה קוסמו-נאוטים אשר עוברים לשהייה בתחנת החלל ה"סליוט", לבצוע נסיונות ומחקרים המוטלים, החזרה לכדור הארץ בחללית האם או בחללית אחת אשר הגיעה בינתיים עם ניוות אחר.

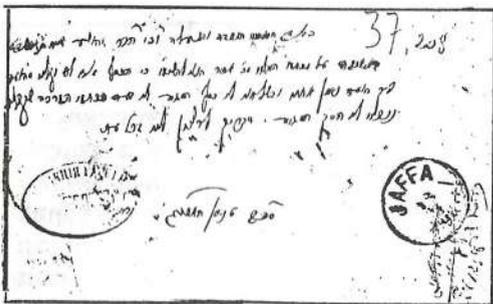
פרוגרס (קידמה) - חללית משאית - בלתי מאויישת המובילה אספקה ומלאי דלק ודברי דואר לצוות הנמצא בתחנה. אינטרקוסמוס (מחקר בינלאומי של החלל) - תכנית שתוף פעולה עם מדינות ידידותיות על-ידי הוספת איש ניווט שלהן. מחקרים ונסויים בתחומי פיסיקת השמש, הקרניים הקוסמיות, האסטרונומיה, מחקר הירח, כוכבי לכת, שביטים ומטיאורים את היונספרה והיוגנטוספרה.

סיוז 1 שולח ביום 23.4.67 ועד כה, נכון ל-15.4.83, שולחו 45 סויוזים, 7 סליוטים ו-15 אחרים.

דפית זכרון לקראת „שטוקהולמיה '86"

תאריכים בתולדות הדואר האוסטרי בא"י

בא"י, בצרורות דאר, חותמות, בולידאר אוסטריים של לומברדיה-יונציה, כצורות דאר עצמאיים עד 31.8.1896. (המכתב הראשון שמוכר עד היום מהתקופה הנ"ל הוא מ-30.6.1864).

ב-1.6.1867, מופיעים הבולים הראשונים של דאר לבנט אוסטרי, מיוחדים לשיטחי האימפריה העותומנית, במקביל עם הבולים האוסטריים של לומברדו-יונציה שיצאו משימוש בשנת 1869. בשנת 1874, השירות הסדיר של הדאר האוסטרי בין וינה לבין קונסטנטינופול (קושטא) פותח אפשרות של שליטה כללית ומונופול של כל שירותי-הדאר בשיטחי האימפריה העותומנית ומתעוררת התינגדות עותומנית חדשה, בקונגרס הדאר העולמי הראשון בברן (שוויץ), באמצעות המכתב הרשמי של תורקיה מ-6.9.1874, המבוסס על העובדה שקיים דאר רשמי ומאורגן ע"י השלטון העותומני, עוד מ-1.1.1863, יום ההופעה של בולים הראשונים העותומנים.

הנמלים הארץ ישראליים יפוחיפה, הפכו במהירות למרכזי קבלת דאר ושירותי-דאר מכל שיטחי ארץ ישראל, או "פאשאלאק" (פרו בינציה) עותומנית, והדואר האוסטרי בתחרות עם דואר זר אחר, נתפתח יותר ויותר, בהרבה מהמושבות של היישוב היהודי החדש בא"י, ובישובים ערביים במקביל, עד אשר ב-30.9.1914 (כ"ו אלול תרע"ד) נסגרו סופית ע"י השלטונות העותומניים בגלל מלחה"ע ה'1, ביחד עם הדואר הזר בכל שיטחי האימפריה העותומנית.

דוגמה מעניינת של תולדות הדואר האוסטרי בא"י, כדואר לבנט אוסטרי, היא הגליה (כתשובה), שהגיעה ליפו בשנת 1893, מרוסיה. נדירה בסוגה ומוחזמת בחותמות רלבנטיות: משלוח, מעבר וביאה וכמובן צנזורה. היא גם מסמך מתולדות הציונות וההתיישבות היהודית בא"י. מדובר בגליית דואר לבנט אוסטרי שמחירה הוא 20 פארא (לפי א. מילר) שנשלחה חזרה לא"י כתשובה אל אחד מחלוצי ההתיישבות

מאת: מאיר - מרטל כהן

בתחילת 1739 עכב קפיטולציה, נחתם בין תורקיה לבין אוסטריה הסכם מיוחד על קשרי דאר בין שתי האימפריות ולפי סעיף 29 של ההסכם, אוסטריה מקבלת הזכות לשירותי-דאר עצמאיים בכל שטחי האימפריה העותומנית. ב-1775, במקביל עם ההסכם בין רוסיה לבין תורקיה, מתחדש הסכם הדאר האוסטרי בלבנט עד למלחמת כריס, כאשר השלטון העותומני מתנגד לשירותי דאר זר בשטחיו. (המכתב הרשמי של מ-4.2.1864).

משנת 1820, קיים דאר סדיר בין אוסטריה ובין מצרים, שנתחדש ונתפתח יותר ב-1837 ע"י אוניות מסחריות אוסטריות של החברה האוסטרית "אוסטרייכשכיר לואייד" - להובלה ימית, שפתחה את משרדה הראשון ב-3.9.1835, בנמל טריאסט, בלומברדיה-יונציה הנכבשת ע"י הצבא האימפריאלי האוסטרי. עלפי חוזה מיוחד בין החברה הנ"ל לבין השלטונות האוסטריים, מ-1.9.1837, קוימו שירותי-דאר אוסטריים במקביל עם דאר זר אחר, בכל קווי ההפלגה של אוניות החברה, בכל חופי איזור הים התיכון וחלקית ע"י אוניות של החברה האוסטרית של דנובה ממרכזדרום אירופה.

בשנת 1851, עלפי הסכם דאר חדש, מקבלת החברה הנ"ל ממשרד העבודה האימפריאלי האוסטרי, זכויות ותו לשירותי דאר על כל הקווים הימיים שבין אלכסנדריה ופורט-סעיד שבמצרים, ל י פ ו בא"י, ביירות שבלבנון ובהמשך לסמינרה וקונסטנטינופול (קושטא) ובשנת 1856 כנגס בקווים הנ"ל, גם נמל חיפה שבא"י. בשנת 1853, נפתח ב י ר ו ש ל י מ, סניף רשמי של הדאר האימפריאלי האוסטרי ובשנת 1854 נפתח סניף דאר דומה גם ב י פ ו, שפעל כדאר זר עצמאי.

החל משנת 1864 משתמש הדאר האוסטרי

ערבית בבולי קק"ל

באמנה שנחתמה בין הקרן הקיימת לישראל לבין מדינת ישראל (1960 -) הוגדרה והוכרזה הקק"ל בין היתר כמוסד ציוני שיעודו פיתוח ארץ-ישראל, עלידי הכשרה, יעור, פריצת דרכים, פיתוח אזורי ספר חדשים ועוד ועוד. עד היום נרכשו והועברו לידי קק"ל כ-3 מיליון דונם קרקע לצורך זקמת יישובים כפריים ועירוניים. קרוב ל-750 אלף דונם של אדמת ביצות וטרשים הפכו לאדמה מיושבת ומניבה פרי. נפרצו דרכים לאורך יותר מ-300 ק"מ. מאות אלפי דונמים של חורש טבעי תוחזקו ונשמרו ולמעלה מ-130 מיליון עצי יער נטעו על-פני כחצי מיליון דונם אדמה. ביערות הוכשרו חניוני נופש ועוד ועוד פעולות להשבחת איכות הסביבה במדינה.

עתה, מטפחים במיוחד את מפעל "טע עץ במו ידך" של הקק"ל המאפשר למעוניינים לקחת חלק פעיל בעשייה זו עלידי נטיעת עצים באחד מששת מרכזי הנטיעות הפזורים ברחבי הארץ. (ירושלים, נס-הרים, ביריה, מודיעין, נצרת וצומת גולני). לפירסום המפעל הונפק עתה גליון בולים מיוחד בן 7 בולים ושני שובלים עם הפסוק מספר ויקרא: "וכי תבואו אל הארץ ונטעתם כל עץ".

מפליא מאוד שפסוק זה מופיע גם בהבלטה באחד השובלים בשפה הערבית (דומני שפעם ראשונה מופיע הסבר בערבית בבולי קק"ל). לא מובן לנו מדוע עשו זאת מתכנני הבול, על-ככל פנים נראה לי שהתירגום לערבית של הפסוק התנ"כי הזה אינו במקום הנכון...

בהכנה נמצא עתה בול חדש עם תמונת הנשיא חיים הרצוג ובולים לתערוכת "תל-אביב 83".

* * *

היהודית בא"י ואחד מחלוצי הציונות ברוסיה: יהושע איזנשטרט (ברזילי) שנמצא אז ביפן כשליח וכתב מיוחד של העיתון העברי "המליץ" וחבר במערכת העיתוי מבחינה בולאית, אפשר לזהות מספר חותמות דאר הנמצאות עליה:

1. דואר רוסי - חותמת קבלה-משלוח של דאר ט. פטרסבורג, מ-16.3.1893; חותמת דאר טראניזית-משלוח, אקספדיציה, כחותמת מעבר מס' 5 של סוכנות 13. חותמת ביקורת וטראניזית, כחותמת מעבר של דואר נמל אודסה, מס' 9 מ-18.3.1893. חותמת חוזרת של ביקורת טראניזית דואר מעבר של נמל אודסה, מס' 10 מתאריך 20.3.1893.
2. דאר אוסטרי - לפי כל הסימנים המובנים, הגליה הגיעה לא"י, ב-28.3.1893 דרך הים ומקבלת חותמת קבלה - ביאה של הדואר האוסטרי ביפו, בצבע שחור, שהיא חותמת דואר לבנט אוסטרי (התאריך הראשון המוכר על מכתב, הוא 10.1.1890 ותאריך אחרון, המוכר על מכתה הוא 2.6.1896).
3. חותמת כחולה ברוסית של מערכת העיתון "המליץ" השולח את הגליה לארץ. בסיום, יש לציין שקשרי-הדאר בין סוכנויות הדואר הזר בא"י, במאה ה-19 והתחלת המאה ה-20, התפתחו במקביל הדואר המצרי מ-1870 עד 17.1881; הדואר הגרמני (סוכנות ראשונה: 1.10.1898); הדואר הצרפתי (סוכנות דאר ראשונה: 6.1852, ביפו) הדואר האיטלקי (סוכנות דאר ראשונה ב-1.6.1908 בירושלים) הדואר הרוסי (סוכנות דאר ראשונה 1856, ביפו וביור שלים) וכמובן הדאר התורקי מ-1889.

הרצוג הנשיא

הוא עם

מבחן גזול לאספנים
תל-אביב דיזינגוף סנטר 769
טלפון 284920

מכירה פומבית הסטטמבר
מקבלים מולך
\$10 38

תיבות-דואר וסוכנויות דואר בארץ ישראל בתקופת השלטון הטורקי

מאת ד"ר צ. שמעוני

אחרי פרסומים אלו, לא אחרו להגיע תגובות והערות מאספנים ומומחים לנושא בכל העולם, המתקנות ומרחיבות את המידע שסופג במאמרים הנ"ל. אלו פורסמו בחוברת האחרונה מס' 13/14 של "תולדות הדואר של א"י".

לסכום מאמריו הנ"ל מביא זאב דרך טבלה מתומצתת של החותמות ו"הבולים" הנדונים, בצרוף אינפורמציה חשובה עליהם. כמו כן מובאים בטבלה זאת הערכות של מחיר לגבי חלק מהפריטים האלו, אותן הסיק המחבר מתוך מכירות פומביות שונות, שבהן נמכרו פריטים אלו בשנים האחרונות. כיוון שרבים מהפריטים האלו נדירים ביותר, ברור שהמחיר הוא הערכה בלבד ועשוי להשתנות מאד במקרים רבים. אנו מביאים להלן את טבלת אות הסיכום האלו, בהן הכללנו גם את הערותיהם והשלמותיהם של המומחים הנ"ל (ביניהם מר ה. מינץ מישראל, מר ק. סורני ממילנו, מר מ. סכר מלונדון ומר ו. מני משווייץ).

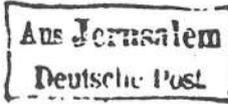
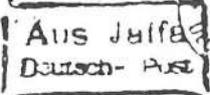
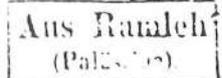
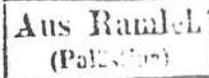
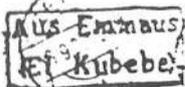
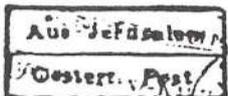
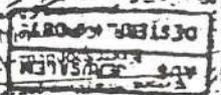
כידוע, פעלו בארץ ישראל בתקופת השלטון הטורקי, בתי דואר של מעצמות אירופיות אחדות במסגרת הסכמי הקפי-טולציות. סניפי הדואר של מעצמות אלו, כמו גרמניה, אוסטריה, צרפת ואחרות הוקמו רק בערים הגדולות בנגוד לסניפי הדואר הטורקיים שפעלו גם בישובים קטנים רבים, כדי לשפר את השירות עשו, חלק מבתי-הדואר הזרים, (במיוחד האוס-טרי והגרמני) סידורים שונים, שיקלו על האוכלוסיה המרוחקת ממרכז העיר וכן בישובים קטנים, להשתמש בדואר שלהם. בין השאר כללו סידורים אלו הקמת תיבות לאיסוף דואר במקומות רחוקים ממרכז העיר וסוכנויות-דואר (לעיתים מאד פרובי-זוריות ולא רשמיות) בישובים קטנים אחדים. סדורים אלו הביאו חותמות שונות, שהוטבעו על דיברי הדואר שיצאו מאותם המקומות, בנוסף לחותמת הדואר הרשמית שהוטבעה אח"כ על-גבי הבולים. במקרים אחדים אף נמכרו תוויות מיוחדות (כעין בולים), ששולחי המכתבים נדרשו להדביקם על דברי-הדואר במקום או בנוסף לבולי-הדואר הרגיל.

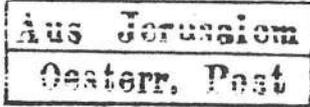
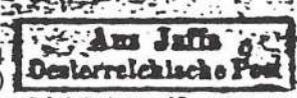
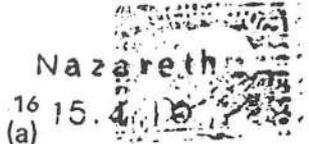
הנושא הזה בכללו ידוע זה זמן רב לאספני ארץ הקודש ופרטים רבים פורסמו בספרות הבינלאומית במשך השנים. אך הורגש חוסר במאמר מרוכז, שיסכם את כל הנושא הזה וירכז את החומר והמידע הקיים על כל החותמות מהסוג הנדון. זאב דרך מקנדה עשה זאת, בסידרה של כ-8 מאמרים בעתון של האגודה הקנדית לאספני ארץ ישראל (CAFIP) מאמרים שפורסמו אח"כ בשני חלקים בעתון הישראלי "תולדות הדאר של ארץ ישראל" (באנגלית), בחוברות מס' 11 ו-12 מ-1982.

(* האותיות שבסוגריים לצד החותמות מתחטות להערות שבסוף הטבלה.

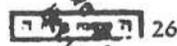

**TABLE OF THE POSTMARKS, CACHETS AND STAMPS OF THE POSTAL AGENCIES
IN PALESTINE DURING THE OTTOMAN PERIOD**

	התוכן Inscription	הצבע Colour	התקופה Period in use	Est. Value \$ U.S.	מחיר מערך	החומות
1	Aus Jerusalem Deutsche Post	violet black blue	31.5.02 -21.10.12	\$200	1	
2	Aus Jaffa Deutsche Post	red black violet	31.5.02 -9.9.08	\$500	2	
3	Aus Jaffa	violet	31.5.10 -17.5.12	\$550	3	
4	Aus Ramleh (Palaestina)	violet blue black	31.5.02 -1.1.13	\$350	4	
5	Aus Ramleh (Palaestina)	violet	1904- 1906	\$350	5 (X)	
6	Aus Emmaus (El Kubebe)	violet	5.9.09 -29.7.17	\$1200	6	
7	Aus Sarona bei Jaffa (Deutsche Post)	violet	16.6.10 -1914	\$600	7	
8	Tempel-Kolonie Hamidue Wilhelma Deutsche Post Jaffa	violet black	1905- 29.3.09	\$500	8	
9	Rischon-le-Zion Bei Jaffa Palaestina Durch Deutsche Post Post	violet	1906- 1914	\$500	9	
10	Aus Jerusalem Oesterr. Post	black blue	29.9.07 -23.7.14	\$150	10	
11	Aus Jerusalem Oesterr. Post	violet	1.11.03 -14.6.06	\$300	11	
12	Aus Jerusalem Oesterr Post	violet	9.11.02 -10.08 Feb.1906	\$300	12	

התוכן Inscription	הצבע Colour	התקופה Period in Use	מחיר מוערך Est. Value \$ U.S.	החומה
13 Aus Jerusalem Oesterreichische Post	red black	21.3.898 -7.10.02	\$350	13 (ב)
13 (a) Aus Jerusalem Oesterreichische Post				13 (א)
14 Aus Jaffa Oesterreichische Post	red black	18.2.898 15.10.02	\$350	14 (ד)
15 Nazareth 11.4.07	violet	1905- 1908	\$200	15
16 Nazareth 24.2.08		4.11.07 -24.2.08	\$200	16
16 (a) Nazareth		15.4.10 April 1910		16 (א)
17 Rishon stamp	blue	31.12. 1904	\$2,700	17 (ה)
18 Rishon-L'-Zion Par Poste Autrichienne	blue black	30.3.01- -30.6.08	\$600	18
19 פוסט אוסטריית ראשון לציון	blue black	20.10.05 -11.9.08	\$500	19
19 (a) פוסטה האוסטרית ראשון לציון	blue black	11.5.08 -21.5.10		19 (א)
20 Richon le Sion Par Poste Autrich		2.1910		20
21 Richon le Sion	blue black	12.4.03 -5.6.03	\$1,000	21
22 Petach Tikwah Stamp		1909- 1910	\$100	22 (1)
23 Petach Tikwah	red violet black	23.10.09 22.5.13	\$1,000	23
24 Petach Tikwah Per Oester Post	violet	17.5.07 -22.5.13	\$1,200	24

25	ל מושבה חדרה (half of the label) pink	1913- 1914	\$2,700
26	חדרה violet כ' אב תרנ"ג mark/ Green Stamp	4.4.13 -29.1.14	\$3,000
27	דואר גדרה violet Poste catra	25.1.14 9.12.14	\$1,300
28	ביהדואר יבנאל גליל טבריה	1912	
29	דאר פתח תקוה, ארץ ישראל	11.8.13 -8.3.14	
30	דואר באר טוביה (קסטינה)	8.3.14	
31	זכרון יעקב	1912- 1914	
32	Zicron	1914	

הערות לטבלה

- א. במאמרים בעתון פילטלי המופיע בשווייץ (בגרמנית) מאפריל 1973 (מס' 41) ומיוני 1982 (מס' 78), הוכיח ו. מני שחותמת זאת היא זיוף. גם זאת חותמת מזויפת, לפי קביעתו של ו. מני.
- ג. חותמת נוספת הידועה כמזויפת, אך פחות נפוצה מהקודמת.
- ד. חותמת הדומה בצורתה למס' 13, אף היא מזויפת.
- ה. המחיר מתיחס לבול שאינו על מעטפה עם חותמת מס' 18.
- ו. המחיר מתיחס לבול שאינו על מעטפה
- ז. המחיר מתיחס לחצי התווית על מעטפה.
- ח. ידועה רק דוגמא אחת של חותמת זאת (על גלויה) המוקפת בעיגול.
- ט. "חותמות" חד-שורתיות אלו ידועות על דאר מזכרון יעקב, שעבר בדואר האוסטרי בחיפה או בדואר הטורקי במושבה ("זמריץ").

YOUR STAMP DEALER IS

UNISTAMPS
LTD

אוניסטמפס בע"מ

תל-אביב, ת.ד. 32120 P.O.B. Tel-Aviv.
טל. 299758

מכירה פומבית של בולים ומטבאות בחודש יולי 1983
קטלוג חינם

STAMPS & COINS AUCTIONS

Israel, Postal History, Judaica, Europe etc.

Exchange and Advice!

Catalogue Free!

BIG AUCTIONS - THREE TIMES A YEAR!

ספר ברוד בלוקסמבורג

יאושיהו המלך ותקומת הבית השני. ברוד מודה לאלהים על מה שנתגלה לו וכותב שני מכתבים לעשרת השבטים ולשנים וחצי השבטים. (האחרון אינו מופיע בספר). הוא מבטיח להם גאולה אך עליהם לחזור בתשובה.

כאמור, יופיעו שני בולים שהוקדשו לספר ברוד, כנראה לברוד היווני שתכנו קורותיו וחזיונותיו של ברוד בן נריה ביושבו על שפת נחל קידרון ומתאבל על חורבן ירושלים.

ספר "ברוד הכושי" שהוא קובץ סיפורי אגדה מן המאה השניה לספירה על הנביא ירמיהו, כפי שסופרו עלידי ברוד בן נריה ואבימלך הכושי. ספר זה נשתמר ביוונית ובחבשית.

ספר זה, בתרגומו הרומי, כמו כתבי יד עתיקים רבי ערך - המהווים חלק מאוסף "התנ"ך הגדול" שמקורם במחצית הראשונה של המאה ה-11 - היו חבויים במינזר של אכטרנך, אולם שלטונת הכיבוש הנאצי העבירו את כל העתיקות, בעת נסיגתם ב-1945 ל"מוזיאון גרמניקה" בנירנברג. ב-1951 הם הוחזרו, לפי תביעת שלטונות לוקסמבורג לבעליהם, ועתה הם מצויים בספריה הלאומית. כן מצויים בספריה ומופיעים עתה על בולים, ציורים הלקוחים מ"ספר הזהב" של הקיסר הנרי ה-3 וביניהם: "איש הולך למטה מירושלים ליריחו ונפל קרבן לליסטים" (8 פרנק), "השומרונים הטוב מצילו ומביאו לחומות יריחו" (16 פרנק).

שער של ספר חזיונות המיוחס לברוד בן נריה, תלמידו של ירמיהו הנביא, שתוכנו חזיונות, שראה ברוד ערב חורבן ירושלים ואחריו, הופיע השנה בשני בולים חדשים של נסיכות לוקסמבורג.

בהודעת הדואר הלוקסמבורגי לא מצאתי סיבה להנפקת שני הבולים שהוקדשו לספר האפוקליפטי המיוחס לברוד בן נריה אלא "סידרת תרבות". ספר ברוד נשתמר כולו בסורית ומקצתו יוונית ועל-כן נקרא "ברוד הסורי" (כך גם מופיע על אחד משני הבולים).

הספר מכיל 25 פרקים ומספר כי כל עוד הוא (ברוד) ורעיו היו בירושלים לא רצה הקב"ה להחריבה. לברוד נודע שהחורבן לא יפגע אלא בירושלים של מטה, שהיא בבואה של ירושלים של מעלה הקיימת לעד. הוא ראה מלאכים המציתים בלפידים את העיר בארבע פינותיה ומלאך חמישי גונב את כלי המקדש עד לאחרית הימים. ברוד משפיע על ירמיהו לצאת עם הגולים לבבל ומקונן על שבבל עומדת על תילה וציון חרבה. ברוד מתנבא על בניין המקדש וחורבנו השני ואף על חידושו. ביושבו על חורבות המקדש מתגלה לו יער שתול ובבקעה סביב הרים. כולו גפן ומעיין והמעייין גואה ומפיל את עצי היער. רק הארז נשאר אך גם הוא נגרף אחר-כך.

על-פי התאור - ההרים והיער הם ארבע מלכויות והמעייין הוא ימות המשיח. הגפן היא המשיח והארז הוא המושל האחרון למלכות רומי הרשעה. בחברון הודיע לו קול שהצדיקים יקומו לתחיה באחרית הימים ויתעלו בחשיבותם של המלאכים.

במראה האחרון מפרש לו המלאך רמיאל את העננה העולה מן הים והמים השחורים המרמזים על חטאי האדם (האדם הראשון, חטאי מצרים, מעשי האמורי, חטא ירבעם, מנשה וגלות בבל). המים הבהירים הם בכירי האומה - אברהם וזרעו, משה ואהרן, יהושע וכלב בן יפונה, דוד ושלמה, חזקיהו המלך (בימי סנחריב)

תערוכת בולי ישראל באוסטריה

בווינה, בירת אוסטריה, התקיימה החודש תערוכת בולי ישראל והדואר שם הטביע חותמת מיוחדת לכבוד המאורע.

לא נודע לנו מה היקפה של תערוכת הבר-לים אולם על פי החותמת שהגיעה אלינו באדי-בותו של ל. בלאו מחולון, יש בה הקדשה ל-35 שנות עצמאות ישראל, סמל המנורה והמלה "ישראל" בעברית.

זו חותמת יודאיקה טיפוסית. כמוהה הוטבעו באוסטריה בכמה הזדמנויות המאורע התקיים ב-18 באפריל.

קורבנות הגיסטפו

דיוקנם של שלושה מנהיגים של קבוצה אנטי נאצית בגרמניה (שנקראה "ע"ש מנהיגים "שולצה בויסן"), שנרצחו על ידי הגסטפו ב-22 בדצמבר 1942, מופיעים עתה על בול מיוחד שהונפק לזכרם בגרמניה המזרחית. ערך הבול 85 פניג והוא מופץ במיליון עותקים. שמותיהם של הנרצחים מופיעים בתוך הבול.

בול פינלנדי ביודאיקה

בול פינלנדי אולי הראשון, נכנס לאלבומי יודאיקה בזכות הפסוק מספר איוב כ"ח 9-12, המופיע בכנסיה חקוקה בסלע, שלכבודה הופיע הבול; "בחלמיש שלח ידו, הפך משורש הרים. בצורות יאורים ביקע וכל יקר ראתה עיניו..."

דניאלה קזנובה

אומברטו סבא

100 שנה להולדת סבא

אומברטו סבא, פטוודונים של אומבר-טו פולי (1883-1957), היה סופר איטלקי, יהודי מצד אמו - פליציטה לבין כהן - שהתייחסה למשפחת שד"ל (שמואל דוד לוצטו, פרשן וחוקר בחכמת ישראל). דיוקנו של סבא, שנחשב לאחד הסופרים האיטלקים החשובים בדורנו, מופיע על בול איטלקי בערך של 600 לירות, שהונפק במלאות 100 שנה להולדתו.

ספרו "היהודים", עם הקדמה מאת ק. לוי, מתאר את החיים בקהילה היהודית של טרייסטה מימי ילדותו של המחבר. דמותו של שד"ל מופיעה ב"מיתות מחיי היהודים" 1952. היה לו, לסבא, ידיעת מה בלשון העברית, ובלשון-הציבור של יהודי טרייסטה. הבול מראה את הסופר הנח עם ספר ביד. גם על חותמת יום הראשון מופיע דיוקנו של הסופר.

יהודים בבולי אולימפיאדות

מאת ד"ר ב. רויטר

באוספי יודאיקה נכללים, כמובן, גם בולי אולימפיאדות למיניהן שהוקדשו לספורטאים יהודים. ההבחנה בבולי דיוקן קלה למדי, אך לא כן בולים שהוקדשו לאולימפיאדות השונות, אך הקשר עם הזוכה היהודי הוא בלתי ישיר. לעתים מופיעה בבול, כדוגמא, מדליית הזוכה בלבד ואז מתעורר הקושי בהבחנה וקביעת בול זה או אחר לאוסף יודאיקה.

כיוון שהדעות אינן זהות לא נקבע, כאן, מקומו של כל בול, בהשתייכות הנרשמת שלו ונציג בפני הקורא את הרשימה המלאה של הספורטאים היהודים שהוקדשו להם בולי דואר והאספנים עצמם יהיו הפוסקים לגבי כל בול.

הרשימה המתפרסמת בזה, היא פרי מחקר היסודי של ד"ר בנימין רויטר מרחובות והיא חלק ממחקר מקיף על ספורטאים יהודים באולימפיאדות השונות עם שפע פרטים מאלפים, אך, כאמור, כאן נביא את החלק בעל ההיבט הבולאי בלבד. (מטעמי דיוק העדפנו להדפיס את הרשימה באנגלית).

המערות

בקפריסין - 4 פרפרים; בג'רסי - שנת התקשרות
ובאנגליה - עשרת הדברות

פרפראות

בול אמריקאי למקבלי הנחה

בארה"ב מקובל שהדואר מקנה זכות מיוחדת להנחה במשלוח דברי דואר במוסדות הפועלים ללא רווח. עבורם הונפק

עתה בול מיוחד בערך נקוב של 5.2 סנט וכן מעטפה עם בול מוטבע עם ערך נקוב כנ"ל. על שני הפריטים מודפס "מורשה למוסדות ללא רווחים". הבול מראה מגלשה משנת 1880 ובול המעטפת הוא סימלי.

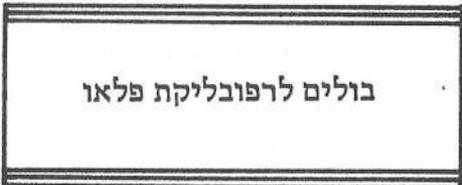
קזנובה - לוחמת אנטי-פשיסטית

צרפת הקדישה בול מיוחד ל"יום האשה הבינלאומית ועליו דיוקנה של דניאלה קזנובה, הלוחמת האנטי-נאצית, שנפטרה באושוויץ לפני 40 שנה, בגיל 34. ערך הבול - 3 פרנק. את פעילותה החלה באירגון חלוקת חלב לילדי מדריד, בעת מלחמת האזרחים בספרד. עם פרוץ מלחמת העולם השנייה וכיבוש צרפת על ידי הנאצים, היא הקדישה את כל זמנה למאבק בכובש הנאצי. ב-14.7.41 היא ארגנה הפגנת נשים בפאריס: כ-10 אלפים נשי צרפת עמדו במשך שעתיים מול הגיסטפו ושרו את ההמנון הצרפתי.

ב-1942 נעצרה עלידי הגיסטפו ועונתה קשות. ב-1943 היא נשלחה לאושוויץ ושם מתה מטיפוס, ב-10 במאי 1943.

OLYMPIC WINNERS APPEARING ON STAMPS

	<u>Sports</u>	<u>Stamps</u>	<u>Countries</u>	
1.	Mark Spitz	Swimming	26	Ajman, Cambodia, Cameroun, Chad Eq. Guinea, Fujeira, Gabon, Haiti Liberia, Mongolia, Sharjah, Togo, Umm Al Qiwain, Upper Volta.
2.	A. Shidlovsky	Waterpolo	10	Ajman, Fujeira, Yemen Arab Rep.
3.	Pier Franco Vianelli	Cycling	7	Chad, Fujeira, Yemen Arab Rep.
4.	Arban Orpad	Soccer	7	Hadramut, Yemen Kingdom
5.	Irena Kirszenstein- Szewinska	Track	5	Ajman, Poland
6.	Valentin Mankin	Yachting	3	Ajman
7.	Fania Melnik	Discus	3	Ajman
8.	Boris Melnik	Sharpshooting	2	Ajman
9.	Eduard Vinokurov	Fencing	2	Ajman
10.	Yakov Shelezniak	Sharpshooting	2	Ajman
11.	Neal Shapiro	Equestrianism	2	Ajman
12.	Agnes Keleti	Gymnastics	2	Hungary
13.	Alain Calmat	Figure-Skating	2	Panama
14.	Myer Prinstein	Track	1	Central African Republic
15.	Isaac Berger	Weightlifting	1	Haiti
16.	Paul Anspach	Fencing	1	N. Korea
17.	Alfred Flatow	Gymnastics	1	N. Korea
18.	Felix Flatow	Gymnastics	1	N. Korea
19.	Deszo Gyarmati	Waterpolo	1	Hungary
20.	Dr. Gyorgi Karpati	Waterpolo	1	Hungary
21.	Ildiko Ujlaky— Reijto	Fencing	1	Hungary
22.	Ildiko Tadosi— Schwarzenberger	Fencing	1	Hungary
23.	Andrea Gyarmati	Swimming	1	Hungary
24.	Leon Rottman	Canoeing	1	Rumania
25.	Victor Zilberman	Boxing	1	Rumania
26.	Alfred Hajos— Guttman	Swimming	1	Hungary
27.	Shraga Bar, Menahem Bello, Borba George, Yehoshua Feigenbaum, David Primo, Shmuel Rosental, Zvi Rosen, Yitzhak Visoker	Giora Spiegel, Mordechai Speigler, Rahamim Talbi, Soccer	2	El Salvador
28.	Lev Yashin	Soccer	14	Chile, Eq. Guinea, Nicaragua Mongolia, Salvador, Upper Volta,
29.	Yitzhak Fuchs, Haim Globinsky, Eliezer Halfin, Henry Hershkowitz, Yosef Inbar, Yizhak	Kaspi, Shmuel Lalkin, Yehuda Lilian, Esther Roth-Shahamorov, Tuvia Sokolsky,		
30.	Gad Tzabari Gary Gayblich	Munich Olympic Car-Racing	1	Haiti Salt Plains, Utah, USA

בולים לרפובליקת פלאו

בולים קטעים מתוך מגילת העצמאות ובשניים האחרים אורנמנטים פולקלוריסטיים. בתחילת אפריל הופיעה סדרת בולים נוספת בת ארבעה בולים של פלאו עם ציפורים מקומיות. המעניין בפרשת הבולים של פלאו, שזה תקדים אמריקאי כי לראשונה מנפיקים בולים עצמאיים בטריטוריה אמריקאית מחוץ לגבולות ארה"ב. לאמריקאים יש כמה איים בשלטון אמריקאי קבוע או זמני, אך עד כה לא הנפיקו בהם בולי דואר, כמו למשל בטריטוריות כאלה שבשלטון בריטי. בהוואי ופוארטו ריקו למשל, שהיו בעבר בולים מקומיים, אין מנפיקים עוד בולים עצמאיים ובשימוש ישנם בולי ארה"ב. כנ"ל לגבי בולי האי גואם.

איי פלאו, הם כאמור, באיי קרולין שיחד עם איי מריאנה ואיי מארשל, נקנו ב-1899 מספרד על ידי גרמניה. היפאנים כבשו את האיים ב-1914 וב-1919 קבלו עליהם מנדט של חבר הלאומים. ב-1947 כונן האו"ם שטח נאמנות איסטראטיגי באיי האוקיאנוס השקט ומסר את מאריאנה הצפונית, קרולין ומארשל (בהם מצוי האי גואם) לידי ארה"ב. יתכן שהנפקת בולים עצמאיים באיי פלאו מבשרת הנפקת בולים כאלה בשורה של איים שבבעלות אמריקאית. יתכן שהסיבה למדיניות חדשה זו היא דווקא כלכלית, כי המדובר באיים קטנים דלי אוכלוסיה ובולי דואר עשויים להוות להם מקור הכנסה משמעותי.

גלויות התאמה

אופנת הגלויות הידועות בשם "מקסימום קארדס" או בעברית "גלויות התאמה" כלומר גלויות שהצור עליהן תואם במידה רבה לציור שבבול, שוב חוזרת לבולאות. בשנים האחרונות פחת העניין בגלויות כאלה, על כל פנים, הן מופיעות בדרך כלל בהוצאה פרטית של יזמים מסחריים.

באחרונה הודיעו כמה מדינות ששרותי הדואר שלהן החליטו להנפיק גלויות כאלה בהוצאה ממלכתית. הפליאה במיוחד ארה"ב שהרבה זמן לא נחשבה במדינה המבקשת הכנסה מיוחדת מפריטים בולאיים. ב-27 באפריל הנפיקה גם דרום אפריקה, אף היא לראשונה, גלויות מקסימום מיוחדת עם הופעת ארבעה בולי רכבות.

אני מניח שרק מעטים מן הקוראים יודעים על קיומם של איי פלאו באיי קרולין, באוקיאנוס השקט, אך כיוון שהשנה נפתח שם פרק בהיסטוריה הדוארית, נרחיב את הדיבור עליהם. אכן ב-10 במארס 1983 הנפיקה הרפובליקה הזעירה באוקיאנוס השקט, פלאו, את בוליה הראשונים בהשראת ארה"ב שהיא השולטת למעשה באיים.

לראשונה בתולדות ארה"ב, מנפיקה טריטוריה חסות אמריקאית בולים עצמאיים. פלאו, הנמצאת מזרחית מהפיליפינים, בין האיים האחרונים בשרשרת איי מיקרונזיה, נכבשה על ידי ארה"ב מידי יפאן ב-1944. כל קבוצת האיים באיזור מכילה כ-2000 איים קטנים, ששטחם הכולל הוא רק כ-1700 קמ"ר. רבים אינם אלא צוקי אלמוגים בלתי מיושבים, בפלאו יושבים כ-15 אלף תושבים, אבל על פי הודעת הסוכנות הבולאית, שמושבה בנוי יורק, המדובר ברפובליקת פלאו. מעתה תנפיק פלאו בולים עצמאיים בחסות ארה"ב ויום הופעת הבול הראשון נחוג במקביל בעיר הבירה של פלאו, קורור ובואשינגטון, שם היה טקס מיוחד כבר ב-9 במארס, יום לפני הופעת הבול הראשון, וזאת משום שיש הפרש זמן בין פלאו לואשינגטון בלא פחות מאשר 13 שעות. הטקס בואשינגטון יוצג על ידי טג הנשיא של פלאו, אלפונסו ר. אוטרונג, השגריר של פלאו ואורחים נוספים, שבאו להציג את בולי הרפובליקה החדשה. בסידרת הבולים הראשונה של פלאו, ארבעה בולים עם דגלי ארה"ב ופלאו, כשבשני

THE HOLOCAUST

Babi Yar — On the 29–30th September 1941, the Nazis and their henchmen led the 70,000 Jews of Kiev — men, women and children — to Babi Yar, a ravine outside the city, where they massacred them and buried their bodies in a communal grave. The special stamp issued by the Post Office reproduces Yosef Kuzovski's unforgettable painting "Babi-Yar" graphically depicting the last hours of a group of Jews being led to their deaths — their terror; their fear of the unknown fate awaiting them; their resignation in their fate; the sadism of their guards.

ANIELEWICZ AND GLAZMAN

The Holocaust — The year 5744 (1983/84), the 40th anniversary of the revolt in the Warsaw Ghetto, has been declared the "Year of Courage" to commemorate an event which will go down in Jewish history as the greatest act of defiance against the Nazi enemy perpetrated by Jews of the beleaguered ghettos. Uprisings also took place in the ghettos of Bialystok, Czestochowa and other smaller localities, while the Jews of the Vilna Ghetto organized themselves into fighting groups which did battle with the Germans in the surrounding forests. To commemorate all the brave ghetto fighters, the Post Office will issue a special souvenir sheet showing Mordechai Anielewicz, the leader of the Warsaw Ghetto revolt and Yosef Glazman, one of the organizers of the Vilna Ghetto "army", against a background of a painting by the artist Shimon Germiza depicting in symbolic fashion a ghetto in flames.

The Is. 30 "Bee" stamp issued on the 15th February this year has proved to be a best-seller and supplies were exhausted within a couple of days. As a result, its price has doubled and it has become a much-sought-after item.

New Postal tariffs

Since our last bulletin there have been two further increases in postal tariffs, each of 5%. The April increase came into effect only on the 21st of the month while the May tariffs took effect from the 1st of the month. This meant that the April tariffs were valid for a mere 9 days! Postal items franked in accordance with the April tariff will be much sought after by all collectors of postal history.

Delays in the delivery mail

The Israeli press has recently been full of articles and letters from readers complaining bitterly about the deterioration in the standard of the postal service with letters within the country taking as much as 10 days to be delivered and letters from overseas — by air mail — taking as long as three weeks. It got to the extent where the Tel Aviv Chamber of Commerce asked its members to boycott the official postal services and use only private messenger services. Indignant philatelists have pointed out that 60 years ago, letters from England to the Holy Land that travelled by ship and mail coach, took 10–12 days to be delivered, whereas today, the same surface delivery takes about two months and airmail takes in "normal" times 10–12 days! Such is progress! The Post Office claims that the delays in delivering overseas mail are caused in part by slow handling by the overseas postal authorities while local delays are explained by the chronic shortage of mailmen, troubles with the new sophisticated equipment at the recently-opened Sorting Centre in Tel-Aviv and the flood of mail originating with the banking system.

Postal Service to Iran suspended.

At the end of March, the Post Office officially announced that postal services with Iran had been suspended by the Iranian authorities. It is interesting that the official suspension should have been announced only now, so long after the deterioration in the relations between Israel and the Humeini regime.

FORTHCOMING ISSUES

The month of June will see the issue of stamps on the subjects of Raoul Wallenberg, the Holocaust and Babi Yar.

Raoul Wallenberg

Israel is honouring Raoul Wallenberg the Swedish diplomat who was responsible for saving tens of thousands of Hungarian Jews from certain death at the hands of the Nazis during the second world war. Raoul Wallenberg was born in 1912 to a distinguished aristocratic Swedish family. His mother was the great-grandchild of a Jewish dealer in jewels who served as financial adviser to the kings of Sweden, and it was from her that he imbibed a feeling for the fate of the Jewish people and a pride in his Jewish ancestry. In July 1944, following the deportation of nearly half a million Hungarian Jews, he was sent by the American Government's War Refugee Board to Budapest as a volunteer worker. With the help of a small staff of volunteers, he took over a number of apartment buildings housing 20,000 Jews and declared them to be under the protection of the Swedish flag. He issued "protective" Swedish passports to tens of thousands of Jews and used his diplomatic privileges to snatch dozens of victims from the hands of their oppressors. Through his direct efforts and by his example the lives of over 100,000 Jews were saved. On the 17th January 1945 the Red Army reached the outskirts of Budapest and Raoul Wallenberg went to a fateful meeting with Marshal Malinovsky from which he never returned. The Soviet government finally admitted that he had been taken into protective custody but claimed that he died of a heart attack in prison in 1947. However, dozens of witnesses have testified to seeing him alive after that date and unceasing efforts have been made to discover the truth. Special "Save Wallenberg" committees have been formed in Sweden, the USA, England, Germany and Israel to help unravel the mystery and pay tribute to this outstanding humanitarian. The US govern-

ment made Wallenberg an honorary citizen — only the third person to be so honoured. The president of the Israeli "Wallenberg" Committee Moshe Barnea, was responsible for persuading the government to honour Raoul Wallenberg by the issue of a special stamp to remind people all over the world of the courage and dedication of this legendary humanitarian.

Australia to issue Wallenberg stamp — Sweden turns down the proposal

On the 11th May the Swedish Wallenberg Committee together with their Israeli counterparts were received by Moshe Cohen, Director of Israel's Philatelic Services, and were presented with a framed picture of the Wallenberg commemorative stamp. They mentioned that as a result of their efforts, Australia would shortly issue a stamp in honour of Raoul Wallenberg but that the Swedish Post Office had rejected the proposal on the grounds that their programme of new issues for this year could not be changed.

Commemorative postmarks

- 25 April 1983 — International Book Fair, Yerushalayim
- 26 April 1983 — 23rd ROTARY Area Convention, Yerushalayim
- 8 May 1983 — Scientific Congress on problems of Agriculture in Israel, Rehovot
- 16 May 1983 — 70th Anniversary of Bnei Brit Anti-Defamation League, Yerushalayim
- 4 Medals for Israel at "TEMBAL 83" At the Swiss Exhibition devoted to Thematic Philately held in Basel 21-29 May 1983. There Israel exhibits gained 2 Large Vermeil medals (B—H Nevstater and A. Stampler); 1 Verneil and Prize (S. Ladani) and 1 Silver-bronze (M. Kohn).

"TEL AVIV 83" National Stamp Exhibition

"TEL AVIV 83" to take place in September promises to be an outstanding philatelic event. Collectors in over 15 countries, including Israel, applied for over 1,800 frames – far more than had been anticipated – and the Committee will have the unenviable job of screening the applicants to fit the 1,200 frames at its disposal. Among those exhibiting will be some of the best-known collectors in the field of Holyland philately and Judaica. The Exhibition which will be held in Tel Aviv's brand-new Convention Centre during the Succot (Tabernacles) Festival, will serve as a meeting place for collectors from all over the world who will, by their presence, fulfill the traditional Jewish custom of the pilgrimage to the Holy Land in honour of the Festival.

מ. ג. ברנד
 מותיקי הבולאים
 בארץ

לחברנו
 מ. ג. ברנד

ברכת חברים לרגל ההרשמה
 בספר הזהב של הקק"ל,
 על פעילותך המבורכת בהתנדבות
 בעמותת הסוחרים
 עמותת סוחרי הבולים בישראל

הרהורים בכתב

בבולאות הישראלית המאורגנת חייבים לבוא שינויים מהותיים. לדעתי אפשר ללמוד הרבה מאגודות ארציות ותיקות יותר, במדינות בהן הפילטליה מלווה במסורת של הרבה עשרות שנים. מי שעוקב אחרי הנעשה, למשל, בגרמניה, יודע כי האיגוד הארצי מורכב מאיגודים בולאיים אזוריים שונים. בגרמניה המערבית אוכלוסייה בת 60 מיליון תושבים והבולאות בה היא בת יותר ממאה ושלשים שנה.

מבחינת ההיקף – אין לנו, הישראלים, להשתוות. אולם אם נעיין בפרטים ארגוניים של אזור כל שהוא, נוכל להפיק לקחים ולישמם אצלנו. הנה, למשל, הודעה בירחון BDZ (מס 5/83 מחודש מארס): באגוד הבולאים של דרום מערב גרמניה הנפיקו את "רשיון ה-2000 של מציג". ומציינים כי רק לפני 10 שנים החלו במסירת "רשיונות המציג" באזור זה.

מענינת גם חלוקת הנושאים בהם עוסקים

המצגיגים:

- 129 רשיונות למציגי "אזורי גרמניה"
- 125 "גרמניה אחרי 1945"
- 18 מושבות גרמניות
- 42 אומות מאוחדות
- 197 "תקופת האינפלציה"
- 14 נושאים מיוחדים
- 331 רשיונות עבור מצגיגי אירופה
- 99 ארצות מעבר לים
- 153 מצגיגים של מה שנכלל באוספי המולדת
- 160 רשיונות לאספני דאר אויר
- 155 אספני נושאים שונים.

מי שמפענח הודעה זו מגיע למסקנה ברורה: אוספים ומודרניים ותמיכה תופסים מקום ראשון אצל האספנים. האוספים הקלסיים – הם כנראה נחלת הדור המבוגר יותר.

אולם המסקנה העיקרית אליה יש להגיע – היא, שמי שרוצה בכלל לגשת לתערוכה בולאות – חייב לקבל הדרכה מבוקרת ואחרי תקופת נסיון מסוימת יכול לקבל "רשיון מציג" – כנראה מיודעי דבר שפועלים באגודות מאורגנות. בשטח זה יש לנו ללמוד הרבה.

א. שטקל

הירחון הישראלי לבולאות